

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 106/2024-21

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla (sudca spravodajca) a sudcov Ivana Fiačana a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej Mgr. Andreou Ondriašovou, advokátkou, Námestie hraničiarov 18, Bratislava, proti postupu Mestského súdu Bratislava IV v konaní pôvodne Okresného súdu Bratislava IV sp. zn. 10C/43/2014 takto

r o z h o d o l :

- Postupom Mestského súdu Bratislava IV v konaní pôvodne Okresného súdu Bratislava IV sp. zn. 10C/43/2014 **bolo porušené** základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a jej právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
- Mestskému súdu Bratislava IV **p r i k a z u j e** v konaní pôvodne Okresného súdu Bratislava IV sp. zn. 10C/43/2014 konať bez zbytočných prietáhov.
- Sťažovateľke **p r i z n á v a** finančné zadosťučinenie **3 000 eur**, ktoré je Mestský súd Bratislava IV **p o v i n n ý** zaplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
- Mestský súd Bratislava IV **j e p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľke trovy konania **713,96 eur** a zaplatiť ich jej právnej zástupkyňi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 2. februára 2024 domáha vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom mestského súdu, na ktorý od júna 2023 prešiel výkon súdnictva z okresného súdu, v civilnom spore

s tým, že mu bude prikázané konať bez zbytočných prietáhov a jej bude priznané finančné zadostučinenie 3 000 eur.

II.

2. Žalobkyňa sa žalobou z júna 2014 proti sťažovateľke domáha ochrany osobnosti. Od sťažovateľky žiada upustiť od protiprávneho konania, odstrániť jeho následky a zaplatiť náhradu nemajetkovej ujmy 12 000 eur. Okresný súd žalobu rozsudkom z mája 2017 zamietol. Tento rozsudok bol na odvolanie žalobkyne uznesením krajského súdu zo septembra 2020 zrušený a vec sa vrátila okresnému súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie. Po doručení uznesenia krajského súdu stranám sporu bolo následne okresným súdom na 23. marec 2021 nariadené pojednávanie. Pojednávanie bolo pre pandémiu odročené na 25. máj 2021, ktoré sa nekonalo pre chorobu sudkyne. Ďalšie pojednávanie určené na 5. október 2021 bolo odročené na žiadosť žalobkyne z dôvodu mimosúdneho rokovania, ktoré však advokátka sťažovateľky poprela, že by bolo vôbec vedené. Pojednávania nariadené na 17. máj 2022 a 11. október 2022 boli odročené pre zdravotné problémy žalobkyne. Pojednávanie sa konalo až 7. marca 2023 a bolo odročené na 9. máj 2023. Pojednávanie nariadené na 9. máj 2023 sa nekonalo a bolo odročené na neurčito z dôvodu vymenovania zákonnej sudkyne do funkcie podpredsedníčky okresného súdu a vzhľadom na organizačné zmeny súvisiace s implementáciou súdnej mapy. Termín pojednávania bol určený na 9. apríl 2024, ktorý žalobkyňa navrhla zo zdravotných dôvodov opäť odročiť, čomu však súd nevyhovel.

III.

3. Sťažovateľka poukazuje na to, že od zrušujúceho uznesenia krajského súdu uplynuli už viac ako tri roky a v tomto čase sa uskutočnilo len jedno pojednávanie, hoci pred prvým rozhodnutím okresného súdu bolo vykonané rozsiahle dokazovanie a stačí len odstrániť vady, ktoré vytkol krajský súd. Sťažovateľka poukazuje na to, že konanie trvá takmer desať rokov a vec pre ňu má osobitný význam, keďže sa týka posúdenia jej novinárskej činnosti. Zdôrazňuje, že vec nie je skutkovo a právne zložitá a nijak neprispela k predĺženiu konania. Finančné zadostučinenie odôvodňuje dlhotrvajúcim stavom právnej neistoty, ktorá v jej veku a zdravotnom stave vedie k stresu. Okrem toho na právne zastúpenia musela vynaložiť nemalé finančné prostriedky.

4. Podľa mestského súdu v konaní nedošlo zo strany súdu k súdnym prietáhom, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné, a súd vo veci konal plynule. K odročeniu pojednávania došlo z objektívnych dôvodov (pandémia, choroba sudkyne, implementácia súdnej mapy, povinnosti sudkyne ako podpredsedníčky a následne predsedníčky súdu). K odročeniu pojednávania došlo tiež z dôvodov na strane žalobkyne. Súd bol v priebehu konania aktívny, pri odročení pojednávania boli ďalšie termíny nariadované primerane vzhľadom na časové možnosti.

IV.

5. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty. K odstráneniu tohto stavu dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 221/04). Porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov sa skúma s ohľadom na okolnosti prípadu z pohľadu (i) právnej a faktickej zložitosti veci, (ii)

správania účastníka a (iii) postupu súdu (I. ÚS 41/02). Okrem toho sa prihliada aj na význam sporu pre sťažovateľa (II. ÚS 32/02).

6. Konanie o ochranu osobnosti s náhradou nemajetkovej ujmy je bežnou súčasťou rozhodovacej agendy všeobecných súdov. Vec nemožno hodnotiť ako nadmerne právne a ani fakticky zložitú. V správaní sťažovateľky neboli zistené žiadne skutočnosti, ktoré by vplývali na dĺžku konania. Predmetom konania je posúdenie, či zo strany sťažovateľky pri výkone jej profesijnej činnosti došlo k zásahu do práva na ochranu osobnosti žalobkyne, ktorá súčasne požaduje od sťažovateľky aj náhradu nemajetkovej ujmy v nemalej výške. Pre sťažovateľku ako dlhoročnú novinárku a bývalú funkcionárku organizácie novinárov je preto konanie významné.

7. Napadnuté konanie trvá takmer desať rokov, pričom okresný súd rozhodol vo veci rozsudkom po troch rokoch. Priebeh konania v tomto období možno hodnotiť ako primeraný. Konanie v ďalšom období negatívne ovplyvnil postup krajského súdu, ktorý o odvolaní proti rozsudku okresného súdu z mája 2017 rozhodol až v septembri 2020. Po vrátení veci okresný súd nariadil v priebehu rokov 2021 a 2022 spolu päť pojednávanií, z ktorých sa nekonalo ani jedno. Prvé riadne pojednávanie sa konalo až 7. marca 2023, teda po viac ako dvoch rokoch od vrátenia veci okresnému súdu, avšak nevedlo k rozhodnutiu vo veci, pretože bolo opäť odročené na 9. máj 2023. Z dôvodu organizačných zmien súd odročil pojednávanie určené na 9. máj 2023 na neurčito, teda vo veci sa ďalej riadne takmer rok nekonalo, pričom bol určený nový termín na 9. apríl 2024.

8. Postup súdu po vrátení veci krajským súdom bol neefektívny, čo sa prejavilo v tom, že zo siedmich nariadených pojednávanií sa doteraz riadne konalo iba pojednávanie 7. marca 2023. Odročenie väčšiny pojednávanií, či už z dôvodov na strane súdu, alebo na žiadosť žalobkyne, svedčí o pasivite súdu, ktorý akoby rezignoval na svoju úlohu nastoliť právnu istotu vo veci. To má za následok, že napadnuté konanie, a teda aj stav právnej neistoty sťažovateľky trvá už takmer desať rokov. Takúto dĺžku konania nemožno tolerovať, a to aj po zohľadnení obdobia troch rokov, počas ktorej vo veci rozhodoval krajský súd. Preto bolo podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ústavnej sťažnosti vyhovené a vyslovené, že postupom mestského súdu došlo k porušeniu ústavných práv sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov a prejednanie jej veci v primeranej lehote. Keďže konanie stále prebieha, bolo podľa čl. 127 ods. 2 ústavy mestskému súdu prikázané, aby vo veci konal bez zbytočných prietahov.

9. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovriešenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušenia základného práva (IV. ÚS 210/04). Tak je to aj v tomto prípade, v ktorom rozhodujúcim faktorom pri zistení porušenia základných práv sťažovateľky bola neefektívnosť a aj nečinnosť mestského súdu a predtým okresného súdu. S prihliadnutím na doterajšiu dĺžku konania, správanie sťažovateľky, význam sporu pre sťažovateľku a postup súdu bolo sťažovateľke podľa čl. 127 ods. 3 ústavy priznané finančné zadosťučinenie 3 000 eur.

V.

10. Zistené porušenie ústavných práv sťažovateľky odôvodňuje to, aby jej ústavný súd podľa § 73 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov priznal náhradu trov konania, ktoré jej vznikli

právnym zastúpením a ktorých výška 713,96 eur bola určená podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov. Základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby vo veci zastupovania pred ústavným súdom je jedna štvrtina výpočtového základu, ktorým je priemerná mzda za predchádzajúci polrok (§ 1 ods. 3 v spojení s § 11 ods. 3 vyhlášky). Sťažovateľka má preto nárok na náhradu za dva úkony právnej služby v roku 2024 (prevzatie a príprava zastúpenia a podanie sťažnosti 2 x 343,25 eur), čo je spolu s náhradou podľa § 16 ods. 3 vyhlášky (2 x 13,73) 713,96 eur.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. apríla 2024

Robert Šorl
predseda senátu